

Овластяване на гласовете — информираност и вземане на решения сред хората, засегнати от рак на белия дроб в Европа

· Резюме ·

Описание и методология

Този доклад представлява описателен анализ на данните от изследването, който разглежда нивото на информираност, познания и участие в процеса на вземане на решения сред хората, засегнати от рак на белия дроб в Европа. Събирането на данни беше чрез самостоятелно попълнена онлайн анкета (активна от 24 май до 7 юли 2024 г.). Анкетата беше попълнена от 2040 участници (1432 души с рак на белия дроб и 608 обгрижващи лица) от 34 държави от Европейския регион на СЗО.

Резултати

Информираност за рака на белия дроб

Преди да им бъде поставена диагнозата, 55,3 % от диагностицираните с рак на белия дроб не са знаели, че са изложени на риск от развитие на заболяването (*никак/почти никак*). Това важи и за 58,3 % от обгрижващите лица, които също не са знаели за риска техният близък да развие рак на белия дроб.

Макар и 82,8 % от всички участници да признават тютюнопушенето като рисков фактор, само малка част от тях са запознати с други рискови фактори като радон (17,1 %), лъчение (21,5 %), азбест (34,8 %) и замърсители на околната среда (38,5 %).

Преди поставянето на диагнозата възможните симптоми на рак на белия дроб са били до голяма степен непознати за хората, засегнати от него. Общо 65,1 % от тях са отлагали посещението при лекар след появата на симптомите, като 4 от 10 са обяснявали това с неразпознаването на симптомите, свързани с рак на белия дроб (46,5 %), или с погрешното им приписване на други заболявания (42,9 %).

Една четвърт от участниците признават, че имат ограничени познания за заболяването (28,8 %), нямат представа за биомаркерите (22,2 %) или не разбират напълно прогнозата (24,2 %).

Достъп до информация

Повечето участници (89,2 %) вярват, че информацията е изключително важна. 40,2 % обаче не са получили достатъчно

информация, а 28,9 % заявяват, че не разбират напълно получената информация. Основните посочени пречки са трудности при усвояването на информацията (39,0 %), недостатъчна информация (32,9 %) и неясна информация (32,5 %).

Най-често посочваната нужда от информация е свързана със страничните ефекти (38,5 %), следвана от психологически консултации (36,8 %).

Една трета не оценяват положително комуникацията си с медицинския екип, като се позовават на ограниченото време за консултация (50,9 %) и лошите комуникационни умения (41,7 %). Девет от всеки 10 са търсили здравна информация извън системата на здравеопазването, но всеки четвърти не е намерил никаква информация или тя е била неточна.

Съвместно вземане на решения

Почти всички участници смятат, че мнението им трябва да бъде взето предвид в процеса на вземане на решения (98,0 % от пациентите и 91,5 % от обгрижващите лица). Едва 49,3 % от тях обаче съобщават, че са били активно включени в този процес, а само 55,9 % смятат, че мнението им е било взето предвид. В резултат на това само 59,5 % оценяват положително участието си в процеса на вземане на решения.

Сложната за разбиране информация (49,2 %) е определена като основна пречка за пълноценното участие във вземането на решения, следвана от лошата комуникация с медицинския екип (37,6 %). Основният фактор при вземането на решение за лечение са били препоръките на личния лекар (76,9 %).

Призив за действие

- Повишаване на осведомеността за рака на белия дроб и ранното му откриване, както и подкрепа за усилията за намаляване на риска
- Предоставяне на възможност за споделено вземане на решения, за да се подобри качеството на живот.

Със съдействието в България на:

Достъп до пълния 9-ти доклад на LuCE
www.lungcancereurope.eu

